

SZENTES MÁTYÁS meséi.

1. *Mëssze-ë a messzë?* Népszerű novellamese, főként Mátyás királlyal kapcsolatban hangzik el. Szentes Mátyás csattanós anekdotává hegyezte ki. Típusösszetétele AaTh 921F* — AaTh 922B. 25 változatát tartjuk számon részben a király képével kapcsolatos epizóddal (AaTh 922B), részben anélkül. A mese első feljegyzése a 19. sz. legelejéről való, már akkor általánosan ismert lehetett. Egy változatát Gáspár S. Antal is elmondta.

2. *A világ híres orvosa.* A „Halálkoma” (AaTh 332) meséjének ez az 5. változata a Sebestyén Ádám gyűjtötte mesék között. Fábián Ágostonné 2 változatát is elmondta (50. és 87. meséje), s Palkó József meséi között is ott találjuk (11. meséje). Egy változatát elmondta Fábián Ágoston is (2. mese), aki Zájc Jánostól tanulta meséit, elmondta ezen kívül egy változatát Palkó Józsefné is Dégh Lindának (5. meséje). A hiedelemmeze tehát népszerű kellett legyen mind a Zájc, mind a Györfi családban, s valószínűleg így az andrásfalvi katolikus és református közösségben is. Az eddig számontartott 27 magyar változat közül ötnek az elmondója innen származik. (A mesére vonatkozólag ld. ennek az 5. mesének a jegyzeteit is.)

3. *Az igazságos Mátyás király juhásza.* Novellamese, típusösszetétele: AaTh 889 (850). A mesének egy-egy változatát Palkó József (12. mese) és Kovács (Ráfi) Péter (17. mese) is elmondta hasonló összetételben, a mese tehát valószínűleg ebben a formában élt Andrásfalván az áttelepülés előtt. Kár, hogy Szentes Mátyás változata hiányos, a királykisasszony három jegye közül csak egyről tesz említést. Ez a tévesztés valószínűleg sajnálatos balesetével hozható összefüggésbe. A mesére elsősorban „Az igazmondó juhász” (AaTh 889) típusra vonatkozó tipológiai megjegyzéseket ld. Palkó József említett meséjének jegyzeteiben, valamint a nemrégiben megjelent magyar novellamese-katalógusban a megfelelő típuszámnál. „A királykisasszony jegyei” típusra (AaTh 850) vonatkozólag ld. Fábián Ágostonné 144. meséjének a jegyzeteit.